

Lundbeckfonden løfter menneskebyrden på Det Kongelige Teater

For første gang nogensinde støtter Lundbeckfonden et kunstnerisk forskningsprojekt nemlig teaterstykket 'Menneskebyrden', som bliver sat op på Det Kongelige Teater. Det er en del af et forskningsprojekt, som skal skabe større viden om depression og afstigmatisere sygdommen.

Af

Kat. Sekjær

-

22. JANUAR 2019

<https://danmarksfonde.dk/faomraader/kunst/lundbeckfonden-loefer-menneskebyrden-paa-det-kongelige-teater/>

”Vi ønsker, at folk får nogle mindre firkantede holdninger til depression. Det er utrolig vanskeligt for dem, der er ramt af sygdommen. Og det er det også for deres pårørende og for omgivelserne generelt. Hvordan skal man tackle det? Derfor er det vigtigt, at nogle eksperimenterer med at formidle viden om det i denne her form,” siger Anne-Marie Engel, Head of Talent & Career Programmes ved Lundbeckfonden.

For første gang støtter Lundbeckfonden et decideret kunstnerisk projekt, nemlig forsknings-teaterstykket ‘Menneskebyrden’, der netop nu har premiere på Det Kongelige Teater:

Det er et resultat af fondens nye uddelingsstrategi, som fokuserer på hjerneforskning i bredeste forstand.

”Det er første gang, vi støtter et projekt som det her. Vi har tidligere støttet dokumentarfilm og dokumentarudsendelser på tv, for eksempel serien om danske videnskabsfolk og programserien, ‘DNA Detektiven’ om Eske Willerslev og hans forskning, hvor vi har støttet formidling af forskning. Men vi har ikke før støttet et projekt som på én gang er et kunstnerisk projekt og et forskningsprojekt,” siger Anne-Marie Engel, Head of Talent & Career Programmes ved Lundbeckfonden.

Hun fortæller, at der er flere ting i projektet, som gør, at både forskningsdelen men også formidlingsdelen er interessant for Lundbeckfonden:

”Det handler om menneskers syn på hinanden og på den kategorisering, vi foretager – de manges syn på de få, altså dem, man synes er anderledes.”

Afstigmatisering

Anne-Marie Engel forklarer, at der med ‘Menneskebyrden’ ikke er tale om klassisk sundhedsvidenskabelig forskning i depression som sygdom, men derimod om et teaterprojekt, der genererer data til forskning, hvis formål er at undersøge, hvad man kan gøre for at afstigmatisere depression: Kan man ændre folks holdninger ved at gå tæt på dem i et teaterum?

”Der er de senere år kommet større fokus på afstigmatisering af psykisk sygdom, og der har også været mange kampagner, hvor folk har stillet op og meget modigt har fortalt om deres egne oplevelser. Men der er stadig en massiv stigmatisering af folk med psykisk sygdom. Med ‘Menneskebyrden’ prøver man at arbejde mere direkte med folks holdninger – man er ‘mere direkte i det’ i et teaterum – og publikum bliver afkrævet en holdning undervejs i forestillingen. Det kan give både en større forståelse af depression og er samtidig med til at afstigmatisere sygdommen.”

Smuk sammensmeltning

Lundbeckfonden har prioriteret ‘Menneskebyrden’ fremfor andre forsknings- og formidlingsprojekter, fordi projektet skiller sig ud i sin måde at oplyse og samtidig indsamle viden på:

”I virkeligheden er vi så privilegerede, at vi både kan have fokus på hjernen, når den er syg, og når den fungerer, som den skal. Omkring halvdelen af de midler, vi giver, er støtte til forskning i hjernen. Men vi har også mulighed for at støtte projekter, hvis formål er at formidle forskning til flest muligt. Her (med ‘Menneskebyrden’, red.) er der det, man kan kalde en smuk sammensmeltning af *viden om sygdommen* og *uvidenhed om sygdommen*,” siger Anne-Marie Engel med henvisning til den viden, publikum ikke har, når de går ind i teatersalen:

”Det handler derfor om, hvordan vi øger rummeligheden overfor hinanden. Det er et forskende formidlingsprojekt – og vi tror, det formidler på en måde, som sætter tanker i gang hos dem, der oplever projektet.”

En del af hverdags sproget

Anne-Marie Engel fortæller, at der trods øget fokus på psykiske lidelser, stadig er en stor grad af uvidenhed og fordomme om depression. Måske også fordi vi i hverdags sproget bruger begrebet depression i flæng. Men der er stor forskel på at være inde i en svær periode, hvor man ‘føler sig deprimeret’ og på at have en klinisk depression. Det er en diagnose, man ikke blot selv kan arbejde sig ud af, fortæller Engel:

”Vi ønsker, at folk får nogle mindre firkantede holdninger til depression. Det er utrolig vanskeligt for dem, der er ramt af sygdommen. Og det er det også for deres pårørende og for omgivelserne generelt. Hvordan skal man tackle det? Derfor er det vigtigt, at nogle eksperimenterer med at formidle viden om det i denne her form.”

OM 'MENNESKEBYRDEN'

- I forbindelse med 'Menneskebyrden' er der lavet en interaktiv app med en integreret podcast. Den hedder 'Den Sorte Hund', og kan downloades gratis via App Store og Google Play.
- Depression er én af de hyppigste psykiske lidelser i Danmark. WHO anslår, at over 300 millioner mennesker er berørt af depression på verdensplan.
- Forestillingen er en co-produktion med Stages of Science i samarbejde med Københavns Universitet, Depressionsforeningen, AskovFonden m.fl.
- 'Menneskebyrden' er støttet af Statens Kunstfond og Lundbeckfonden.

For Lundbeckfonden er der ingen modsætning mellem forsknings- og formidlingsaspektet i 'Menneskebyrden' og så det faktum, at projektet samtidig er et *kunstnerisk* projekt, støttet af Statens Kunstfond, der bliver sat op på den mest prestigefyldte danske scene.

”Det har da vægt for os, at stykket bliver sat op på Det Kongelige Teater. Men vi kunne lige så godt have støttet det, hvis det for eksempel skulle ud på skoler og formidle viden. For os handler det om at adressere menneskers opmærksomhed på psykiske sygdomme, som er stille, men som giver rigtig meget smerte. Jeg synes, teateret er et fint mødested mellem forskende formidling og kunsten – og jeg synes, Det Kongelige Teater skal have ros for at engagere sig i projektet,” siger Anne-Marie Engel.

No strings attached

Lundbeckfonden har støttet 'Menneskebyrden', som sættes op af teatergruppen Stages of Science, med 1.767.389 kr. Midlerne er givet som en bevilling til projektet, og der er ingen betingelser forbundet med bevillingen, forklarer Anne-Marie Engel:

”Vi har mødtes med ansøgerne, inden de sendte en ansøgning ind, og vi har vurderet projektet ud fra deres visioner og projektbeskrivelser. Blandt andet er det folk, der selv har oplevet depression, der står på scenen. Der er nogle delmål

i forskningsprojektet, og Stages of Science har også lavet en podcast-serie, som folk kan reagere på – og som der derved bliver genereret data til videre forskning gennem. Det er på det grundlag, vi har givet bevillingen,” siger hun og tilføjer, at hun forventer en anderledes slags teateroplevelse end en klassisk teaterforestilling, blandt andet fordi det som nævnt er mennesker, der selv har oplevet depression, der står på scenen. Med andre ord er fiktionslaget væk:

”Der er et lag mindre mellem den, der oplever, og den der får publikum til at opleve. Det er fantastisk, at folk vil gøre det, og det gør teateroplevelsen til noget andet, end vi er vant til – også fordi Stages of Science måler på publikums holdninger før, under og efter forestillingen,” siger Anne-Marie Engel og slutter:

”Det sår et lille frø, så publikum forhåbentlig får et andet syn og en anden langmodighed i forhold til mennesker med depression.”